

Kloosterkerk – 14 maart 2021
4^e zondag in de Veertigdagentijd ‘Laetare’
Psalm 36 en Johannes 8:12-20
ds. Marja Flipse

Gebed om ontferming

Wees blijde nu
in 't midden van het lijden,
zo daagt U ons uit
op deze grijze morgen,
U die met ons lijden vertrouwd bent,
U die weet waarop we ons verheugen
en wat onze blijdschap in de weg staat.
Bevrijd ons vandaag,
al is het maar even,
van wat streng is en somber,
van wat bedrukt en bedroeft,
en maak ruimte in ons
voor de ontmoeting met U
die ons blij maakt.
Zo bidden wij U:

Uw dageraad is rozerood,
God van belofte.
Een nieuwe dag ligt open,
een nieuwe week,
aangeraakt door U,
als lentegroen ontsprongen aan uw vingers.
Laat ons niet alleen
met onze vrijheid
om te maken en te breken,
met onze verantwoordelijkheid
voor deze dag,
voor deze wereld,
voor deze toekomst.
Zo bidden wij U:
Heer, ontferm U...

Als U komt,
dan maakt U alles goed,
zo houden we elkaar voor
en zo durven we soms te geloven.

Kom dan,
bron van leven en licht,
want uw wereld is doods en donker.
Laat, als het kan,
uw licht even doorbreken;
uw troostend licht,
uw verhelderend licht,
uw confronterend licht -
en leer ons te kijken.
Zo bidden wij U:
Heer, ontferm U...

Preek

Een tijdje geleden werd me gevraagd
om een aanbevelingsbrief te schrijven.
Een collega met wie ik lange tijd had samengewerkt
aasde op een beroep van een nieuwe gemeente.
Ik vond het verrassend lastig.

Hoe vat je op één A4tje
een jarenlange samenwerking samen?
Hoe zeg je,
‘Mijn collega is ook maar een mens, wie niet,
en jullie zijn ook maar mensen,
en ja, het zal geven en nemen zijn de komende jaren,
vallen en opstaan,
maar ik weet zeker dat jullie van hem gaan houden
en hij van jullie?’

Ik moest denken aan de doop van Jezus
en zijn Vader die die gelegenheid
niet zomaar voorbij kon laten gaan;
die zijn hartelijke aanbeveling
volmondig de wereld in stuurde:

‘Jij bent mijn geliefde zoon,
in jou vind ik vreugde.’

Wat een cadeautje
om je werk op zo'n manier te mogen beginnen!
Om zeker te zijn van de aanbeveling van de Eeuwige.
De bevestiging dat je een geliefd mens bent,
dat er iemand is die vreugde vindt
in het feit dat je bestaat.

Zo'n voedingsbodem, zo'n fundament
wens je iedereen toe -
iedereen die gedoopt wordt,
iedereen die op de wereld wordt gezet,
iedereen die nog nooit zulke woorden gehoord heeft,

‘Mijn kind, ik hou van je.’

Zo'n liefdesverklaring,
daarmee kun je de woestijn door
en daarmee kun je de wijde wereld in.

Dat doet Jezus.
En vanouds zijn er mensen
die zich door die weg van Jezus laten inspireren.

Mensen die naast hem willen lopen,
die achter hem aan willen gaan,
of van een afstandje willen toekijken
wat het doet met de wereld en met de mensen
als een geliefd kind van God
leeft vanuit de bron van het leven en van de liefde.

Vooraf de tijd voor Pasen
is een tijd om intens mee te leven met Jezus.

We zijn nu zo'n beetje halverwege onze reis naar Pasen,
en als je kijkt naar de spanningsboog van de veertigdagentijd,
dan zit daar natuurlijk een crescendo in,
een opbouw van intensiteit en van spanning.

Maar kijk je
naar wat we allemaal zoal meemaken met Jezus,
dan is het is net een achtbaan.

dat het hele scala aan menselijke vrijheid
en goddelijk incasseringsvermogen wordt verkend.

Het lijkt ons eigen leven wel.
Nooit een rechte lijn,
alleen maar goed of alleen maar miserabel.
Nooit alleen maar bergop of bergaf.

Deze wat typische zondag vandaag
is daar een prachtig voorbeeld van.
Hij heet Laetare, 'verheugt u'.

Dat is wel het laatste wat je zou verwachten
middenin de lijdensstijd.
Verheugt u!

Maar de lijdensstijd, de veertigdagentijd,
is net als het leven zelf,
net zoals deze tijd van het jaar.

Net als je denkt: nu zit ik er doorheen,
nu wordt het nooit meer wat,
dan zie je een teken van hoop, een lentebloem,
een knop, iets van licht.

En dan is het Klein-Pasen,
temidden van wat er ook maar in je leven gebeurt.

In deze weken voor Pasen
klinken hier in de kerk verschillende namen van Jezus,
namen die licht werpen op wie hij is.

Vandaag horen we een naam die hij zichzelf geeft,
die hij als een kledingstuk aantrekt:
"Ik ben het licht voor de wereld.
Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis,
maar heeft licht dat leven geeft."

Licht.
Een naam die sterk tot de verbeelding spreekt,
waarin je echo's hoort van het scheppingswoord, 'er zij licht!'.

Een naam waarbij je misschien in gedachten
het kaarslicht van de kerstnacht ziet
dat van hand tot hand gaat
en het licht van de paaskaars
dat opdoemt uit het donker van de paasnacht.

Of het alledaagse licht
dat je in deze tijd steeds weer wat vroeger wekt
op zijn dagelijkse ochtendwandeling door het huis.

Jezus maakt zich die naam eigen
als hij in de tempel is tijdens het Loofhuttenfeest.
Een feest van licht-uit-duisternis,
van vrijheid-uit-gevangenschap,
waarop de tijd tussen uittocht en intocht wordt gevierd.

De tussentijd waarin Gods volk onderweg was,
aangewezen op bescherming van hogerhand,
met niets dan een belofte
als richtingaanwijzer,
de belofte dat de Eeuwige er zijn zal.

Overal om Jezus heen is het groot feest.
De tempel wordt vrolijk verlicht.
Het licht om hem heen is eeuwenoud.

Het is niet niks
als je op een aloud feest verschijnt,
een viering van vrijheid, van leven en licht,
en zegt,
“Ik ben het licht.
Bij mij vind je het leven.
Als je mij volgt,
zal het duister je niet meer gevangen houden.”

Dan moet je sterk in je schoenen staan.
Dan moet je heel zeker zijn van wat je te bieden hebt.
Dan moet jouw licht komen uit een diepe bron.

Je zult maar een religieuze leider zijn
in de eerste eeuw, waarvan je nog niet weet
dat die ooit de eerste eeuw genoemd zal gaan worden,

en iemand in je tempel hebben
die zich 'Licht' noemt -

en dan nog wel *het* licht,
en het licht voor de *wereld*.
In hun plaats zouden wij ongetwijfeld ook
minstens om een referentie vragen.

Maar wie kan garant staan
voor een licht dat gaat waar licht nog nooit is gegaan,
dat gevolgd wil worden in den blinde,
dat pas zichtbaar wordt als het iets aanraakt,
als het contact maakt met een mensenleven
in al zijn grilligheid?

De enige die al van Jezus kan getuigen
is de bron van zijn pionierend licht.
Gedragen door hem
weet een mens waar hij vandaan gekomen is
en waar hij naartoe gaat,
durft hij voor te gaan.

Overigens kreeg mijn collega zijn beroep
en heeft hij het inmiddels dankbaar aangenomen.
Maar Jezus stuit op weerstand en onbegrip.
Een aanbeveling van God
is heerlijk, en onmisbaar, voor jezelf -
maar anderen laten zich er niet zo gemakkelijk door overtuigen.

Wie enkel vraagt naar de bekende weg
vertrouwt zo'n verrassende God niet.

Nu is het op zich geen wildvreemde claim,
"ik ben het licht voor de wereld."

We horen hem in feite iedere dag,
zeker in verkiezingstijd.
Er zijn zoveel mensen die hun licht laten schijnen
op de uitdagingen van onze tijd en van onze maatschappij,
die hun visie willen delen,
ons aansporen om de wereld door hun ogen te zien.

Wie ervan overtuigd is
door de bomen het bos te kunnen zien
vertelt anderen graag
waar je in het donkere oerwoud van onze samenleving
het best je zaklamp op kunt richten -
en iedere verkenner heeft zo zijn of haar eigen prioriteiten
en blinde vlekken.

Het is niet zo moeilijk
om licht laten schijnen in het donker.

Maar de kunst is juist om iets te onderscheiden
daar waar het al licht lijkt,
waar zoveel tegenstrijdige schijnwerpers
het leven van alle kanten belichten,
waar zoveel stemmen het licht
en de waarheid in pacht zeggen te hebben.

Licht laten schijnen waar al vals licht is,
waar mensen het al door hebben,
waar ze het licht al gezien denken te hebben -
daar ligt een uitdaging.

‘Bij U is de bron van het leven,
door uw licht zien wij licht.’
Zo klinkt het in Psalm 36.
Door uw licht zien wij licht.

Halverwege die Psalm breekt het licht door.
Als de mens het niet meer in zichzelf zoekt,
maar buiten zich kijkt
naar wat er te zien is in het licht van God.

Dankzij dat licht zien we niet alleen in het donker,
we zien ook het licht voor wat het is.

Ons eigen licht,
ons eigen kijken,
het comfortabele wereldbeeld wat we gevormd hebben
en waarop we blind varen.
Het licht dat ons wordt beloofd
in verkiezingsprogramma's en visiedocumenten.

Het wordt ontmaskerd door dat ene licht
dat ons eraan herinnert:
dit bestaan is gewild.
Dit bestaan is geliefd.

Volg dat licht,
laat je erdoor aanstoten en aansteken,
ga de onbekende weg
met de ander
en met Eeuwige.

Gebeden

Eeuwige, bron van het licht
dat schijnt in de diepste duisternis,
wij bidden om moed
om onder ogen te durven zien
wat er zichtbaar wordt
als U uw licht laat schijnen;
als we ons leven en onze samenleving
in verband brengen met de oude verhalen,
met de mens die Jezus was,
met het visioen van uw nieuwe wereld.

Geef ons niet alleen uw licht
maar ook open ogen
en een open hart
dat wat U ons te zeggen heeft
bij ons binnen mag komen.
Geef dat we niet alleen naar binnen mogen kijken,
naar onszelf en onze relatie met U,
maar laat er een wereld voor ons opengaan,
een wereld waarin mens en dier,
lucht en land en zee,
snakken naar uw redding
en naar onze zorg.

Wees met hen die moeten leven met gemis:
met (...) en hun familie,
dat uw nabijheid een lichtpuntje mag zijn
in de tijd die komen gaat.
Wees met hen die met spanning en met pijn
wachten op een operatie,
op een onderzoek of op nieuws.
Wij danken U voor de keren
dat U ons verrast hebt met een goed bericht,
met herstel, met hoop, met kracht om door te gaan,
en we bidden voor (...)
en iedereen die herstellende is.

Op deze zondag waarop het al Klein-Pasen mag zijn
bidden wij om kleine momenten van hoop en respijt
voor wie 24 uur per dag zorgen voor een ander
of in gedachten zijn bij iemand
voor wie ze niet kunnen zorgen;
voor wie onmisbaar is of denkt te zijn.
Voor wie chronisch pijn hebben
en wie zich niet kunnen verweren
tegen hun eigen donkere gedachten;
voor wie nooit vrij kunnen of durven zijn.

Wij bidden voor ons land
dat zich opmaakt voor verkiezingen;
voor iedereen die verantwoordelijkheid neemt
voor onze gemeenschappelijke toekomst,
door te stemmen, door zich verkiesbaar te stellen,
door zich achter de schermen of in de schijnwerpers
in te zetten voor deze samenleving.
Wees erbij, God, en blijf bij ons
als we samen een weg zoeken
door het onontgonnen terrein van deze tijd.

Eeuwige die ons voorgaat in de tijd,
wil onze levensweg met ons delen
met al zijn hoogtepunten en dieptepunten,
met al zijn vreugde en pijn.
Hoor ons als we in de stilte
bidden voor onszelf en onze reisgenoten
en voor de weg die voor ons ligt.

*Wanneer u vaker inspiratie ontleent aan de preken en gebeden
die klinken in de Kloosterkerk,
stellen wij u voor om een gift over te maken op NL 29 INGB 0000 0585 71
ten name van Stichting Kloosterkerk.
U steunt ons werk ermee!*